

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

53 213 05 Mozgóképgyártó hangtechnikus

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 50%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 001136/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSZOLAT

Rudelle J.

Jóváhagyta:

Szakal Ferenc Pál
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés ráépülés: 53 213 05 Mozgóképgyártó hangtechnikus

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett szakmai helyzet szóbeli kifejtése, megoldása

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben szereplő szakmai követelmény-modulok témaköreinek mindegyikét tartalmazzák.

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-24-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

- 1. Interjú készül prominens személlyel az irodájában; hasznosak a riporter kérdései. Milyen típusú mikrofonokat használna Ön egy ilyen beszélgetéshez és hogyan?**

A tételhez szükséges segédeszköz:

- Professzionális videokamera, kézimikrofonok, fejhallgató

- 2. Ismeretterjesztő filmet forgatnak Hortobágyon egyetlen filmkamerával. Sok beállítás készül. Ismertesse a külsős forgatás hangfelvételének folyamatát!**

A tételhez szükséges segédeszköz:

- Puskamikrofon, mikrofonrúd, szélvédő, hordozható hangfelvevő készülék, fejhallgató

- 3. Színpadi próza előadásának a hangjait kell felvenni. Öntől kéri a producer a feladat előzetes megtervezését. Milyen mikrofonozást használ a színpadon? Amennyiben a feladatot rádiómikrofonokkal oldja meg: milyen módszereket alkalmaz?**

A tételhez használható segédeszköz:

- Rádiómikrofon-adó feltűzhető mikrofonnal és vevő

- 4. Reklámfilmhez vesznek fel stúdióbeli szöveget egy videokamerával. A világítást a stúdió reflektorai biztosítják. Értékelje e helyszín alkalmasságát az akusztika és az épületi alapzajok szempontjából!**

- 5. Vonósnégyes és kamarakórus előadását videóra kell felvenni egy zeneiskola koncerttermében. Tervezze meg e felvétel számára a zenészek ültetési rendjét, a mikrofonozást, valamint a hang keverését!**

Elemesse a felvételi terem akusztikai tulajdonságait az utóhang és a csillapítottság szempontjából!

A tételhez használható segédeszköz:

- Analóg keverőasztal

- 6. Vetélkedős televíziós műsor felvétele zajlik közönséggel. A műsorban esetenként, felvételtől olyan hangbejátszás szól, amit meg kell hallania a közönségnek is. Nyolc fős popzenekar (gitárok, dobok, poson, szintetizátor stb.) játéka választja el egymástól az egyes műsorrészeket. Tervezze meg a terem hangerősítését! Mik a biztonságos munkavégzés feltételei a közönség jelenlétében?**

- 7. Élő televíziós műsor készítése közben, egyenes adásban járkál a műsorvezető a színpadon. Négy amatőr szereplővel kérdés–feleletet játszanak. Az egyik szereplő idegen nyelvű, szövegét azonnal magyarra kell lefordítani. Tervezze meg a hangadás és a tolmácsolás eszközeinek elrendezését!**

- 8. Egy játékfilm forgatás egyik jelenetében táncolnak a szereplők, ehhez zene bejátszása szükséges. Több beállítást is felvesznek a táncról. Tervezze meg a playback technika munkafolyamatának lépéseit!**

- 9. Tévét filmet forgatnak két kamerával. A jelenetekben egy-egy videókamera látja a két szereplőt. Mind képben, mind hangban úgy kell felvenni a jeleneteket, hogy azok egyszerűen, gyorsan legyenek montírozhatóak. Ennek elérése érdekében mik a mozgóképgyártó hangtechnikus teendői?**

- 10. Hangstúdióban készítik el egy videófilm végleges hangját. Felkérlik Önt ennek a munkának koordinálására, valamint a hangi utómunkák elvégzésére. Tervezze meg a feladatait, számításba véve, betartva a költségvetés megszabta kereteket!**

11. Több külföldi művészt foglalkoztató nagyjátékfilm forgatási hangfelvétele (locations sound) zajlik. Vezérhanggal veszik fel a hangot, majd a véglegest utószinkronnal készítik el. Fontos zörejeket is kell feltétlenül rögzítenie ezen a forgatáson. Kivel fog egyeztetni a zörejfelvelelek elkészítésének megszervezéséről? Hogyan oldja meg eredményesen ezt a feladatot? Ismertesse azokat a legfontosabb angol nyelvű szakkifejezéseket, amelyeket alkalmaznia kell a munkája során!

A tételhez használható segédeszköz:

- Angol–magyar kéziszótár

12. Művészeti okokból utószinkronnal kívánják megteremteni egy játékfilm hangját. Ismertesse az utószinkron elkészítési feladatait, azok sorrendjét! Utószinkronizáláskor kik lehetnek a munkatársai? Szervezze meg a zörejszinkronok felvételét! Mi a Foley-effekt?

13. Kollegáinak jelenlétében azt mondja Önnek közvetlen vezetője, hogy nincs megelégedve hangtechnikusi tevékenységével. Súlyos kudarcnak éli meg ezt, mert főnöke elmarasztalása igazságtalan. Hogyan reagálhat ilyenkor? Képesnek érzi-e önmagát arra, hogy érdemben védje meg igazát? Ha igen, milyen módon, és várhatóan milyen határfokkal?

Milyennek látja a televíziós, valamint a filmes szakmában működő alá- és fölérendeltségi viszonyokat? Helyezze el a vezetők és beosztottak hierarchiájában saját szakterületét, feladatkerét, és minősítse saját státuszát!

14. A mozgókép világában megjelent digitális technika beleszólt, illetve meghatározza a mozgóképgyártó hangtechnikus munkáját is. Az Ön feladatainak mely fázisait érintette, befolyásolja leginkább az analógról való átállás? Hogyan?

Miképpen minősíti személyközi szakmai kommunikációjának, munkatársaival zajló kapcsolatának a – jelenlegi korszerű technika okozta – módosulását?

- 15. Élettaszítóan szikes alföldi térség vízellátásáért küzd egy állami gazdaságban Bene László vízmérnök és Kecskés igazgató. Megtesznek minden tőlük telhetőt, ütközve gáncoskodó hivatalokkal. Míg nem a szikrázón forró nyári napon, a kopár tájon végre élethozó robajjal tör fel, zubog, ömlik, „beköszönt” a várva-várt öntöző- és ivóvíz. Dramaturgiai erejű hanghatások: zene, ujjongó szavak, örömfokozó zajok, zörejek effektjei erősítenek rá a sokaknak sorsfordító eseményre.**
- Nézze meg az idézett film jelenetsorát DVD-n! Értelmezze, szakterülete ismeretében minősítse: hogyan, milyen hangtechnikai eszközökkel teremt(h)ették meg ezt a szuggesztív atmoszférát az alkotók!**

A tételhez használható segédeszköz:

- *A Megszállottak* (Makk Károly, 1961) című játékfilm DVD-n

- 16. Sikeresen befejeződött egy filmforgatás. A rögzített képi és hangyi anyagok az utómunkálatokra várnak. A színészek és/vagy (más) szereplők emberi hangjai (beszéd, ének, köhögés, sóhaj, sikoly, hasonló bármi) már megmunkálhatóak a mű elkészülése érdekében. Döntő fázisa ennek a folyamatnak – zsargonnal – a tékelés, azaz textus-szétszedés, a szövegeknek kis egységekké bontása-szervezése. Ezeknek a egységeknek a neve: take. Miért szükséges a take-ekre bontás? Mennyi ideig „szól” körülbelül egy hosszú és meddig egy rövid take? Kiknek a munkáját és miért zavar(hat)ják a hosszú take-ek?**

- 17. Stábjának külső helyszínen és a stúdióban tevékenykedő tagjait konfliktuskezelő tréningre hívja meg egy lelkes, kezdő tévérendező. Szakpszichológus vezeti ezeket a foglalkozásokat. Az Ön közvetlen vezetője tartózkodni akar a tréningen való aktív részvételtől. Mozgóképgyártó hangtechnikusként, ha meggyőződése Önnek, hogy jó hatású lehet egy efféle foglalkozás, milyen érvekkel próbálná meggyőzni főnökét, hogy mégiscsak vegyen részt a tervezett gyakorlaton? Az ilyen típusú csoportos foglalkozásnak milyen munkameneti haszna lehet? Melyik munkafázisaiban, hogyan? Saját szakterületén, munkájában milyen változást tapasztalhat?**

- 18. Amikor megjelent az eredeti filmhang a mozgóképek világában, az sok helyütt többeknek már-már valóságos kataklizma volt. Amerikai filmműtermek, mozik kényszerűen zárták be kapuikat, rendezők, operatőrök, filmszínészek – hasonlóképpen mint Európa számos országában – kerültek az utcára. A némafilmről a hangosra való átállás gyakorlatilag simán zajlott le a Szovjetunióban. Mint hangtechnikus, mit gondol erről? Mik voltak az okok? Milyen idevágó filmtörténeti ismeretei vannak? Tudja-e, hogyan fogadta a millenniumi magyar közönség az első francia és amerikai némafilmeket?**

- 19. Vizsgafilmje témájául egy végzős egyetemi hallgató a stábmunkával kapcsolatos problémákat választotta. A forgatókönyv hangtechnikusa többször összeütközésbe kerül közvetlen kollegáival, feszültté téve ezzel a forgatókönyv szerinti filmkészítés légkörét. Mi lehet a sorozatos, kemény viták oka? Szaktanácsát várva a rendező Önt kérdezi, aki hangtechnikus. Mit javasol neki, milyen problémamegoldó magatartási módok kerüljenek bele az irodalmi forgatókönyvbe?**

- 20. Induló tévésorozat nyitó epizódjának forgatását megelőző héten – konzultálva erről összeállt stábja tagjaival, így Önnel is – csapatépítő tréning első lépéseként filmklubszerű beszélgetést tervez a rendező. Szakképesítésének figyelembevételével milyen idevágó cselekményű nagyjelöltet ajánlana a tervezett foglalkozáshoz a világ filmművészetének történetéből? Milyet a magyar filmtörténet alkotásaiból? Ön vezetheti a vetítés utáni beszélgetést: hogyan érvényesítené hangtechnikusi szempontjait a látottakkal kapcsolatban a stábszellem dinamizálása, egyben szűkebb szakterületének a mozgóképkészítéskor végzett feladatai szem előtt tartásával?**

21. Mario az autórádió zenéjét hallgatja, megkönnyebbülve vezeti gigászi teherautóját. Leszállította a folyékony nitroglicerint. Szörnyűséges, életveszélyes útvjáról - elvesztette útitársait - száguld Las Piedras felé, szerelméhez, Lindához. Kisodródik egy országúti kanyarban, szakadékba zuhan. Meghal. Elborzasztó képek láttatják a jármű roncsait. Sajátos hangok, hangzások festik alá a még mozgó alkatrészek pusztulását. Lassulva forognak a (volt) vezetőfülke ventilátorának lapátjai.

Nézze meg az egykori kultuszfilm idézett részletét! Ha e játékfilm remake-jének említett képein hangtechnikusként kellene dolgoznia, mit és hogyan csinálna a drámai hatás fokozása érdekében?

A tételhez használható segédeszköz:

- *A félelem bére* (Henri-Georges Clouzot, 1951) című játékfilm DVD-n

22. A hangmérnök, a szinkronasszisztens és a rendező egy hangfelvétel során együtt figyelnek az elhangzó mondatokra. Szöveghallgatásnál, felvételnél melyiküknek mire kell figyelnie elsősorban? Miért arra?

- 23. Shindo filmjében egy óceáni kis szigeten kétgyermekes házaspár él. Földjüket művelik, az asszony öntözi a növényeket: szárazföldről csónakkal szállítja az édesvizet. A szereplők – leszámítva egy-két mondatot – nem beszélnek. Megbotlik, elesik az asszony: vállán hordott dézsáiból kiömlik a víz. Látja ezt férje, és felpofozza őt. Zene festi alá, hangsúlyozza ezeket a képeket. Nézze meg az idézett jelenetet DVD-n! Értelmezze, minősítse Hikaru muzsikáját, leitmotívját, valamint a csendet, s egyéb hangzások cselekménybeli szerepét! Önre, mint hangtechnikusra milyen feladatok hárulhatnának a szóba hozott jelenet hangai munkálatai során?**

A tételhez használható segédeszköz:

- *A kopár sziget* (Kaneto Shindo, 1962) című játékfilm DVD-n

- 24. Viharos, ködös őszi erdőben szerelmespár vitatkozik egymással. Dízel-áramfejlesztő biztosítja e jelenet megvilágítását. Miért és hogyan kell figyelembe vennie ezt a hangtechnikusnak? Működő ködgép és szélgép erős zajában forog a kamera. Hogyan folyik le ilyenkor a szükséges hangfelvétel, mi az Ön teendője (számításba véve azt, hogy utószinkronra lesz szükség)?**

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

- 1. Interjú készül prominens személlyel az irodájában; hasznosak a riporter kérdései.
Milyen típusú mikrofonokat használna Ön egy ilyen beszélgetéshez és hogyan?**

A tételhez szükséges segédeszköz:

- Professzionális videokamera, kézimikrofonok, fejhallgató

Kulcsszavak, fogalmak:

- dinamikus kézimikrofonok
- videokamerák mikrofoncsatlakozásai
- optimális mikrofonhelyzet, mikrofontávolság és irány
- szövegerthetőség

2. Ismeretterjesztő filmet forgatnak Hortobágyon egyetlen filmkamerával. Sok beállítás készül. Ismertesse a külsős forgatás hangfelvételének folyamatát!

A tételhez szükséges segédeszköz:

- Puskamikrofon, mikrofonrúd, szélvédő, hordozható hangfelvevő készülék, fejhallgató

Kulcsszavak, fogalmak:

- a hang rögzítése külsős filmforgatásnál
- puskamikrofon
- a szkript
- szélvédő
- a csapó
- kép és a hang szinkronjának biztosítása

- 3. Színpadi próza előadásának a hangjait kell felvenni. Öntől kéri a producer a feladat előzetes megtervezését. Milyen mikrofonozást használ a színpadon? Amennyiben a feladatot rádiómikrofonokkal oldja meg: milyen módszereket alkalmaz?**

A tételhez használható segédeszköz:

- Rádiómikrofon-adó feltűzhető mikrofonnal és vevő

Kulcsszavak, fogalmak:

- személyi és technikai feltételek
- mikrofonok elhelyezése színpadon
- optimális mikrofontávolság
- a jó szövegérthetőség biztosítása
- rádiómikrofonok működése
- több rádiómikrofon egyidejű használata

- 4. Reklámfilmhez vesznek fel stúdióbeli szöveget egy videokamerával. A világítást a stúdió reflektorai biztosítják. Értékelje e helyszín alkalmasságát az akusztika és az épületi alapzajok szempontjából!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a feladatok személyi és technikai feltételeinek előzetes megtervezése
- stúdióbeli mikrofonok fajtái
- mikrofonozási módszerek a stúdióban
- a szereplő-mikrofon távolsága
- mikrofon árnyéka
- a stúdió akusztikai paraméterei, utóhang, csillapítás

5. Vonósnégyes és kamarakórus előadását videóra kell felvenni egy zeneiskola koncerttermében. Tervezze meg e felvétel számára a zenészek ültetési rendjét, a mikrofonozást, valamint a hang keverését!

Elemezze a felvételi terem akusztikai tulajdonságait az utózengés és a csillapítottság szempontjából!

A tételhez használható segédeszköz:

- Analóg keverőasztal

Kulcsszavak, fogalmak:

- az akusztika hatása a hangfelvételre
- több mikrofonos sztereó felvételek
- monó kompatibilitás
- optimális hangszer-mikrofon távolságok
- analóg keverőasztalok csatornaelemei
- hangkompresszorok használata

- 6. Vetélkedős televíziós műsor felvétele zajlik közönséggel. A műsorban esetenként, felvételtől olyan hangbejátszás szól, amit meg kell hallania a közönségnek is. Nyolc fős popzenekar (gitárok, dobok, pozan, szintetizátor stb.) játéka választja el egymástól az egyes műsorrészeket. Tervezze meg a terem hangerősítését! Mik a biztonságos munkavégzés feltételei a közönség jelenlétében?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a műsor mikrofonozása
- hangbejátszó berendezés
- a szalonzenekekar mikrofonozása
- biztonságos kábelezés televíziós stúdióban

- 7. Élő televíziós műsor készítése közben, egyenes adásban járkál a műsorvezető a színpadon. Négy amatőr szereplővel kérdés–feleletet játszanak. Az egyik szereplő idegen nyelvű, szövegét azonnal magyarra kell lefordítani. Tervezze meg a hangadás és a tolmácsolás eszközeinek elrendezését!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a tévéadások hangja
- fejmonitorok használata
- a tolmácsolás hangkeverése

8. Egy játékfilm forgatás egyik jelenetében táncolnak a szereplők, ehhez zene bejátszása szükséges. Több beállítást is felvesznek a táncról. Tervezze meg a play-back technika munkafolyamatának lépéseit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a play-back technika előkészítése, működése
- play-back berendezések
- a visszavett hang funkciója

- 9. Tévét filmet forgatnak két kamerával. A jelenetekben egy-egy videókamera látja a két szereplőt. Mind képben, mind hangban úgy kell felvenni a jeleneteket, hogy azok egyszerűen, gyorsan legyenek montírozhatóak. Ennek elérése érdekében mik a mozgóképgyártó hangtechnikus teendői?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- soksávós hangfelvétel készítése
- a felvétel mikrofonozása a jól montírozhatóság érdekében
- a hangstáb

10. Hangstúdióban készítik el egy videófilm végleges hangját. Felkérlek Önt ennek a munkának koordinálására, valamint a hangi utómunkák elvégzésére. Tervezze meg a feladatait, számításba véve, betartva a költségvetés megszabta kereteket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- utómunkaterv elkészítése
- hangvágás
- utószinkronok
- hanghatások elkészítése
- a „sound design”
- hangkönyvtárak
- hangkeverés

11. Több külföldi művészt foglalkoztató nagyjátékfilm forgatási hangfelvétele (locations sound) zajlik. Vezérhanggal veszik fel a hangot, majd a véglegest utószinkronnal készítik el. Fontos zörejeket is kell feltétlenül rögzítenie ezen a forgatáson. Kivel fog egyeztetni a zörejfelvelelek elkészítésének megszervezéséről? Hogyan oldja meg eredményesen ezt a feladatot? Ismertesse azokat a legfontosabb angol nyelvű szakkifejezéseket, amelyeket alkalmaznia kell a munkája során!

A tételhez használható segédeszköz:

- Angol–magyar kéziszótár

Kulcsszavak, fogalmak:

- a forgatás hangtechnikai berendezései
- zörejeffektek
- vonatkozó angol nyelvű kifejezések listája

12. Művészeti okokból utószinkronnal kívánják megteremteni egy játékfilm hangját. Ismertesse az utószinkron elkészítési feladatait, azok sorrendjét! Utószinkronizáláskor kik lehetnek a munkatársai? Szervezze meg a zörejszinkronok felvételét! Mi a Foley-effekt?

Kulcsszavak, fogalmak:

- az utószinkron folyamatának lépései
- kapcsolási vázlat a szinkronstúdióról
- összetett zörejek felvétele

13. Kollegáinak jelenlétében azt mondja Önnek közvetlen vezetője, hogy nincs megelégedve hangtechnikusi tevékenységével. Súlyos kudarcnak éli meg ezt, mert főnöke elmarasztalása igazságtalan. Hogyan reagálhat ilyenkor? Képesnek érzi-e önmagát arra, hogy érdemben védje meg igazát? Ha igen, milyen módon, és várhatóan milyen határfokkal?

Milyennek látja a televíziós, valamint a filmes szakmában működő alá- és fölérendeltségi viszonyokat? Helyezze el a vezetők és beosztottak hierarchiájában saját szakterületét, feladatkörét, és minősítse saját státuszát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- szerepkörök, alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyok a stábban
- a hangtechnikus szerepköre, kapcsolódása a stáb munkacsoportjaihoz
- konfliktus és frusztráció
- vezetői elfogultság hátulütői
- interperszonális kapcsolatok
- Én-funkciók, Én-védő lelki folyamatok
- tények kontra vélemények
- meggyőzés, érvelés, hit

- 14. A mozgóképvilágban megjelent digitális technika beleszólt, illetve meghatározza a mozgóképgyártó hangtechnikus munkáját is. Az Ön feladatainak mely fázisait érintette, befolyásolja leginkább az analógról való átállás? Hogyan? Miképpen minősíti személyközi szakmai kommunikációjának, munkatársaival zajló kapcsolatának a – jelenlegi korszerű technika okozta – módosulását?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- adaptálódási sajátosságok, nehézségek
- az új technológia megismerése elméletben és gyakorlatban
- a digitális technika hatása az eszközigényre
- csoportban támogató kommunikáció
- analóg munkafázisok vs. digitális feladatok, munkamenet
- televíziós adások hangja, hangkeverés
- analóg keverőasztalok csatorna-elemei
- digitális és analóg play-back

15. Élettaszítóan szikes alföldi térség vízellátásáért küzd egy állami gazdaságban Bene László vízmérnök és Kecskés igazgató. Megtesznek minden tőlük telhetőt, ütközve gáncsoskodó hivatalokkal. Míg nem a szikrázón forró nyári napon, a kopár tájon végre élethozó robajjal tör fel, zubog, ömlik, „beköszönt” a várva-várt öntöző- és ivóvíz. Dramaturgiai erejű hanghatások: zene, ujjongó szavak, örömfokozó zajok, zörejek effektjei erősítenek rá a sokaknak sorsfordító eseményre.

Nézze meg az idézett film jelenetsorát DVD-n! Értelmezze, szakterülete ismeretében minősítse: hogyan, milyen hangtechnikai eszközökkel teremt(h)ették meg ezt a szuggesztív atmoszférát az alkotók!

A tételhez használható segédeszköz:

- *A Megszállottak* (Makk Károly, 1961) című játékfilm DVD-n

Kulcsszavak, fogalmak:

- filmzene, leitmotív
- zaj- és zörejeffektek, hanghatások
- plánok és gépmozgás
- hangdramaturgia

16. Sikeresen befejeződött egy filmforgatás. A rögzült képi és hang anyagok az utómunkálatokra várnak. A színészek és/vagy (más) szereplők emberi hangjai (beszéd, ének, köhögés, sóhaj, sikoly, hasonló bármi) már megmunkálhatóak a mű elkészülése érdekében. Döntő fázisa ennek a folyamatnak – zsargonnal – a tékelés, azaz textus-szétszedés, a szövegeknek kis egységekké bontása-szervezése. Ezeknek a egységeknek a neve: take. Miért szükséges a take-ekre bontás? Mennyi ideig „szól” körülbelül egy hosszú és meddig egy rövid take? Kiknek a munkáját és miért zavar(hat)ják a hosszú take-ek?

Kulcsszavak, fogalmak:

- felvételkor összevonható és szétbontható take-ek
- gyártásszervezés és az ún. krumpli-lista
- time code és take-számok
- számítógépbe vitt time code-ok
- take-ekre bontás módszere

17. Stábjának külső helyszínen és a stúdióban tevékenykedő tagjait konfliktuskezelő tréningre hívja meg egy lelkes, kezdő tévérendező. Szakpszichológus vezeti ezeket a foglalkozásokat. Az Ön közvetlen vezetője tartózkodni akar a tréningen való aktív részvételtől. Mozgóképgyártó hangtechnikusként, ha meggyőződése Önnek, hogy jó hatású lehet egy efféle foglalkozás, milyen érvekkel próbálná meggyőzni főnökét, hogy mégiscsak vegyen részt a tervezett gyakorlaton? Az ilyen típusú csoportos foglalkozásnak milyen munkameneti haszna lehet? Melyik munkafázisaiban, hogyan? Saját szakterületén, munkájában milyen változást tapasztalhat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a stáb felépítése, alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyai
- a konfliktus természete
- jellegzetes válaszreakciók típusos konfliktusokra
- empátia és identifikáció
- elszenvedett, eltúrt „gyűrődések” kisimítása
- a Mérei Ferenc-féle csoporttöbbség
- szakmai és emberi, munkatársi hitelesség
- érvelés, meggyőzés, vitakészség

18. Amikor megjelent az eredeti filmhang a mozgóképek világában, az sok helyütt többeknek már-már valóságos kataklizma volt. Amerikai filmműtermek, mozik kényszerűen zárták be kapuikat, rendezők, operatőrök, filmszínészek – hasonlóképpen mint Európa számos országában – kerültek az utcára. A némafilmről a hangosra való átállás gyakorlatilag simán zajlott le a Szovjetunióban. Mint hangtechnikus, mit gondol erről? Mik voltak az okok? Milyen idevágó filmtörténeti ismeretei vannak? Tudja-e, hogyan fogadta a millenniumi magyar közönség az első francia és amerikai némafilmeket?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a talkie-filmek térhódítása
- mozgóképek-hangosító technikák
- Sz. M. Eisenstein, V. Pudovkin, Balázs Béla a filmnyelvről
- Mihály Dénes projectophonja
- Pulváry Károly hangos filmhíradói

19. Vizsgafilmje témájául egy végzős egyetemi hallgató a stáb munkával kapcsolatos problémákat választotta. A forgatókönyv hangtechnikus többször összeütközésbe kerül közvetlen kollegáival, feszültté téve ezzel a forgatókönyv szerinti filmkészítés légkörét. Mi lehet a sorozatos, kemény viták oka? Szaktanácsát várva a rendező Önt kérdezi, aki hangtechnikus. Mit javasol neki, milyen problémamegoldó magatartási módok kerüljenek bele az irodalmi forgatókönyvbe?

Kulcsszavak, fogalmak:

- a stáb felépítése, alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyai
- a konfliktus természete
- jellegzetes válaszreakciók típusos konfliktusokra
- konfliktusfajták minősítése
- viselkedési stratégiák összeütközésekkor
- konfliktusos és frusztrációs gondforrások egymástól való különbségei, átfedések
- problémamegoldó reakciók esélyei
- szakkifejezések, szakzsargon érdemi kommunikálása

20. Induló tévésorozat nyitó epizódjának forgatását megelőző héten – konzultálva erről összeállt stábja tagjaival, így Önnel is – csapatépítő tréning első lépéseként filmklubszerű beszélgetést tervez a rendező. Szakképesítésének figyelembevételével milyen idevágó cselekményű nagyfilmet ajánlana a tervezett foglalkozáshoz a világ filmművészetének történetéből? Milyet a magyar filmtörténet alkotásaiból? Ön vezetheti a vetítés utáni beszélgetést: hogyan érvényesítené hangtechnikusi szempontjait a látottakkal kapcsolatban a stábszellem dinamizálása, egyben szűkebb szakterületének a mozgóképkészítéskor végzett feladatai szem előtt tartásával?

Kulcsszavak, fogalmak:

- ismert csapatkohéziós cselekmények a filmtörténetből
- azonosulás a feladat jelentőségével
- rásegítő személyközi és csoportbeli kommunikáció
- érvek függvényében: megértés, meggyőzés beszélgetés és/vagy polémia során
- felmerült kételyek hatékony kezelése

21. Mario az autórádió zenéjét hallgatja, megkönnyebbülve vezeti gigászi teherautóját. Leszállította a folyékony nitroglicerint. Szörnyűséges, életveszélyes útvjáról -elvesztette útítársait- száguld Las Piedras felé, szerelméhez, Lindához. Kisodródik egy országúti kanyarban, szakadékba zuhan. Meghal. Elborzasztó képek láttatják a jármű roncsait. Sajátos hangok, hangzások festik alá a még mozgó alkatrészek pusztulását. Lassulva forognak a (volt) vezetőfülke ventilátorának lapátjai.

Nézze meg az egykori kultuszfilm idézett részletét! Ha e játékfilm remake-jének említett képein hangtechnikusként kellene dolgoznia, mit és hogyan csinálna a drámai hatás fokozása érdekében?

A tételhez használható segédeszköz:

- *A félelem bére* (Henri-Georges Clouzot, 1951) című játékfilm DVD-n

Kulcsszavak, fogalmak:

- hangtechnika és hangdramaturgia
- zajok, zörejek, akusztikus effektek
- a remake hangi vonatkozásai
- filmzene, leitmotív
- akusztikus feszültségkeltés, -fenntartás, -fokozás

22. A hangmérnök, a szinkronasszisztens és a rendező egy hangfelvétel során együtt figyelnek az elhangzó mondatokra. Szöveghallgatásnál, felvételnél melyiküknek mire kell figyelnie elsősorban? Miért arra?

Kulcsszavak, fogalmak:

- beszéd tisztaság
- szinkronitás, aszinkron
- technikai hibalehetőségek
- a rendező, a hangmérnök, a szinkronasszisztens és a mozgóképkészítő
- a hangtechnikus feladatai, felelőssége, szakmabeli rangsora

23. Shindo filmjében egy óceáni kis szigeten kétgyermekes házaspár él. Földjüket művelik, az asszony öntözi a növényeket: szárazföldről csónakkal szállítja az édesvizet. A szereplők – leszámítva egy-két mondatot – nem beszélnek. Megbotlik, elesik az asszony: vállán hordott dézsáiból kiömlik a víz. Látja ezt férje, és felpofozza őt. Zene festi alá, hangsúlyozza ezeket a képeket.

Nézze meg az idézett jelenetet DVD-n! Értelmezze, minősítse Hikaru muzsikáját, leitmotívját, valamint a csendet, s egyéb hangzások cselekménybeli szerepét!

Önre, mint hangtechnikusra milyen feladatok hárulhatnának a szóba hozott jelenet hangi munkálatai során?

A tételhez használható segédeszköz:

- *A kopár sziget* (Kaneto Shindo, 1962) című játékfilm DVD-n

Kulcsszavak, fogalmak:

- filmzene, leitmotív
- jelentésadó, -fokozó némaság és a csend
- atmoszféra mint hang
- effekthangok, zajok, zörejek
- hangdramaturgia

24. Viharos, ködös őszi erdőben szerelmespár vitatkozik egymással. Dízel-áramfejlesztő biztosítja e jelenet megvilágítását. Miért és hogyan kell figyelembe vennie ezt a hangtechnikusnak? Működő köd gép és szél gép erős zajában forog a kamera. Hogyan folyik le ilyenkor a szükséges hangfelvétel, mi az Ön teendője (számításba véve azt, hogy utószinkronra lesz szükség)?

Kulcsszavak, fogalmak:

- hasznos hangok és eredeti hang
- képek és hangok montírozása
- a vezérhang funkciója
- tirisztoros megvilágítás hatása hangfelvételre
- az utószinkronizálás menete

